

ENSEST ÖYKÜSÜ OLAN ADLİ OLGULARIN İNCELENMESİ

Dr. Mücahit ÖZTÜRK*, Dr. Yalçın GÜZELHAN**, Dr. Levent ORTAKÖYLÜ***

ÖZET

Bu çalışmada Adli Tıp Kurulu Gözlem İhtisas Dairesinde son 5 yılda incelemeye alınan dosyalar taranarak ensest öyküsünün yer aldığı dosyalardaki saldırgan ve kurbanı ait bilgiler araştırılmıştır. Sonuçlar literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar kelime: Encest, Adli Tıp

INCEST HISTORY OF JUDICIAL CASE SUMMARY

In this study, reports of incest examined from 5 years in Forensic Medicine Insituton Observation Specialization Department have been investigated. The feature of abusers and victims were evaluated. The results are discussed with the aid of literature.

Key words: Incest, Forensic Medicine

GİRİŞ

Encest kelimesi latince de lekelemek, kirletmek anlamına gelen incestare ve kirli anlamına gelen incestus kelimelerinden türemiştir. Kan bağı olan kişiler arasındaki cinsel ilişki anlamına gelir. Ancak günümüzde parçalanmış ailelerin sayısının artması üvey anne, baba ve kardeşler arasındaki cinsel ilişkinin de ensest sayılması gerektiği tartışmalarına neden olmuştur. Diğer taraftan kan bağı olan kişiler arasında cinsel ilişki dışındaki her türlü cinsel amaca yönelik davranışlar da ensest tanımı içine alınmıştır (Sadock 1989).

Tarih boyunca ensest tüm toplumlarda var olan bir olgudur. Ancak her kültürde bir tabu olarak görülmüş, dinsel, geleneksel ve hukuksal anlamda yasaklanmıştır. Çocukluk dönemi cinsel travmalarının son 20-25 yıldır artan şekilde gündeme gelmesiyle ensest olgularının da yayınlanmaya başlaması dikkatlerin ensest üzerine çekilmesi sonucunu doğurmuştur. Olayın aile içinde meydana gelmesi ve kesin bir ifade ile tüm kültürlerde yasaklanması ensestin açığa çıkarılmasını zorlaştırmaktadır (Finkel 1994). Bu nedenle toplum içinde ensest sıklığı konusunda kesin bilgiye sahibi olmak mümkün değildir. Daha çok sağlık kuruluşlarına başvurular ve adliyeye int-

kal eden olaylar nedeniyle ensest olayları açığa çıkmaktadır. (Russel 1983)

Aile içi cinsel travmanın aile dışında oluşan cinsel travmaya nazaran çok daha ciddi sonuçlar doğurduğuna inanılmaktadır. (Sgroi 1982, Browne ve ark. 1986) Aile içinde güvendiği, sevdiği ve ilgisine ihtiyaç duyduğu biri tarafından cinsel travmaya maruz kalmak kişi için diğer cinsel travmalara oranla oldukça yıpratıcıdır. Küçük yaşta ensest kurbanı olan çocuklar olanları tam ayırt etmekte güçlük çekmeleri nedeniyle yoğun duygusal karmaşa yaşarlar (Sgroi 1982, Finkel 1994). Çocukluk çağı ensesti ile ileri yaşlardaki antisosyal davranışlar arasında yakın ilişki bulunmuştur. Sharfman ve Clark (Sharfman ve Clark 1967) araştırmalarında suçlu kız çocuklarının % 15 inde baba ya da üvey baba ile cinsel ilişki öyküsü tespit etmişlerdir. Hayat kadınları üzerinde yapılan bir araştırmada ise hayat kadınlarının yaklaşık % 50 sinin ilk cinsel ilişkiyi babalarıyla kurdukları bildirilmiştir (Roshenfield 1979).

ARAÇ VE YÖNTEM

Çalışmamızda T.C Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Dairesinde 1/1/1994 ila 31/12/1998 tarihleri arasındaki tüm gözlem raporları taranmış ve gözlem raporlarında ensest öyküsünün geçtiği dosyalar ayırım yapılmaksızın incelenmiştir. Toplam 2517 dosyanın incelenmesi sonucunda ensest öyküsünün yer aldığı toplam 31 adet dosya tes-

* Vakıf Gureba Eğitim Hastanesi Çocuk Psikiyatrisi Kliniği

** Vakıf Gureba Eğitim Hastanesi Psikiyatri Kliniği

*** Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Dairesi

Tablo 1: Kurban a ait bilgiler

İlişkinin başladığı yaş	<12 11 (%37.9)	12-18 8 (%27.6)	>18 10 (%34.4)
cinsiyet	kadın 29 (%100)	erkek 0 (%0)	
hamilelik	var 4 (%13.8)	yok 25 (%86.2)	

pit edilmiş ancak bunlardan iki tanesinde saldırgan a ait bilgilerin yer almaması nedeniyle çalışma kapsamına alınmamıştır. Gözlem raporlarından saldırgan ve kurban a ait özellikler öğrenilerek tanımlanmıştır.

BULGULAR

Ensest öyküsünün yer aldığı 29 olayın tamamında kurbanlar kadın, saldırganlar ise erkekti. Ensest ilişkisi başladığı zamanda saldırganların yaşları 15 ile

70 arasında değişmekteydi. Kurbanların yaşları ise 3 ile 45 arasındaydı. Saldırganların yarısı 30-50 yaşları arasındaydı. Kurbanların yaklaşık üçte ikisi 18 yaşından küçüktü. Saldırganların % 20'sinin eğitimi yoktu, % 72'si ilkokul mezunuydu. Orta okul ve lise mezunu birer kişi vardı. Mesleklerin dağılımında işçi ve çiftçiler yoğunlukta idi, bunları işsizler ve diğer meslek grupları izliyordu. Olayın yaşandığı zamanda saldırganların yaklaşık % 60'ı evliydi.

Ensest olayı anında saldırganların % 38'si alkollü olduğunu ifade etmişti. Saldırganların % 75 i irza geçme, diğerleri ise irza geçme dışındaki cinsel eylemlerdi. Olayların % 72'sinde kurban a karşı şiddet kullanılmıştı. Olguların % 41'inde bir kez cinsel taciz öyküsü varken, % 59'unda birden fazla sayıda ve tekrarlayan cinsel taciz öyküsü vardı. Kurbanların yakınlık derecesine bakıldığında % 57'si saldırganın kızı, % 24'ü 2. dereceden akrabası, % 10'u annesi, % 7 üvey kızı, % 3.4'ü kız kardeşi ve % 3.4'ü torunu olduğu

Tablo 2: Saldırgan a ait özellikler

Yaş	15-20 6 (%20.7)	20-30 4 (%13.8)	30-50 16 (%55.1)	50 ve yukarı 3 (%10.3)		
Cinsiyet	erkek 29 (%100)	kadın 0 (%0)				
Eğitim	yok 6 (%20.7)	ilk 21 (%72.4)	orta 1 (%3.4)	lise 1 (%3.4)		
Meslek	işsiz 5 (%17.2)	işçi 9 (%31)	çiftçi 9 (%31)	serbest 2 (%6.9)	Memur 2 (%6.9)	emekli 2 (%6.9)
Medeni durum	evli 17 (%58.6)	bekar 9 (%31)	Dul 3 (%10.3)			
Olay anında alkollü olma	alkollü 11 (%37.9)	alkollü değil 18 (%62.1)				
Kurbanın yakınlık derecesi	kız 15 (%57.1)	kız kardeş 1 (%3.4)	anne 3 (%10.3)	torun 1 (%3.4)	üvey kız 2 (%6.9)	2.der akraba 7 (%24.1)
Cinsel istismarın türü	irza geçme 22 (%75.9)	diğer cinsel eylemler 7 (%24.1)				
Şiddet kullanma	var 21 (%72.4)	yok 8 (%27.6)				
Olayın süresi	tek olay 12 (%41.4)	birden fazla olay 17 (%58.6)				
Ruhsal patoloji	yok 25 (%86.2)	şizofreni 2 (%6.9)	paranoid boz 2 (%6.9)			
IQ	<50 1 (%3.4)	50-70 4 (%13.8)	70-90 11 (%37.9)	>90 13 (%44.8)		
Cezai ehliyet	var 23 (%79.3)	46. madde 3 (%10.3)	47. madde 3 (%10.3)			

görüldü. Kurbanların % 13.8'i ensest ilişkisi sonucu hamile kalmıştı.

Saldırganların zeka düzeyi incelendiğinde zeka bölümleri (IQ) 30 ile 111 arasında değişiyordu ve % 55.2 sinin zeka bölümleri (IQ) 90'ın altındaydı. İki olgu şizofreni, iki olgu paranoid bozukluk tanısı almıştı. Olguların % 79.3'ünün cezai ehliyeti olduğu sonucuna varılmıştı. Üçer olgu 46. ve 47. maddelerden yararlanabilir bulunmuştu.

TARTIŞMA

Aile içinde meydana gelmesi ve her toplumlarda kesin yasak sayılması nedeniyle ensestin ortaya çıkarılması hayli zordur. Ensest kurbanları başından geçenleri genellikle çocukluk döneminde açıklayamazlar. Adli başvurular ve kurbanın tedavi isteği gibi gelişmeler ensest olayının açığa çıkışını kolaylaştırır. Bu nedenle toplumda ensest sıklığını belirlemek oldukça güçtür (Sadock 1989). Çalışmamızda adli olaylar nedeniyle ortaya çıkan ensest ilişkilerini incelemeyi amaçladık. Çalışmamız sonucunda son 5 yıl içinde Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Dairesinde incelenen 2517 dosyadan 31 inde ensest öyküsünün yer aldığı tespit edilmiştir. 1987-1993 tarihleri arasında kapsayan benzer bir çalışmada ensest öyküsünün yer aldığı 24 dosya incelenmiştir (Sezgin 1993). Ülkemizde ensest sıklığını araştıran kapsamlı bir çalışma yoktur. A.B.D ve diğer batı ülkelerinde yapılan araştırmalarda çocuklara yönelik cinsel taciz olaylarının azımsanmayacak bir kısmının aile içinde meydana geldiği bildirilmiştir (Sadock 1996 Sariola ve ark.1996). Ülkemizde adli başvuruların bu derece az olması ensesti açıklamadaki zorlukların yoğun şekilde yaşandığı düşüncesini desteklemektedir.

Farklı araştırmalar sonucunda ensest kurbanlarının genelde kadın, saldırganların ise genelde erkek olduğu ortaya çıkarılmıştır (Sezgin 1993, Sadock 1996 Sariola ve ark.1996) Çalışmamızda kurbanların tamamı kadın, saldırganların ise tamamı erkektir. Araştırmalarda ensest ilişkinin en fazla baba kız arasında görüldüğü bildirilmiştir (Peirce ve ark. 1985, Finkel 1994). Sezgin'in (Sezgin 1993) çalışmasında çalışmamızda elde ettiğimiz sonuca benzer şekilde en sık baba kız arasında ensest ilişkiye rastlanmış bunu 2. dereceden akraba ile ensest ilişki takip etmiştir. Ensest ilişkinin genellikle kurban küçük yaşta iken başladığı bildirilmiştir (Sadock 1989, Teegan 1991, Sezgin 1993). Literatüre uygun olarak çalışma-

mızda da kurbanların % 65'inin ilişkinin başladığı zamanda 18 yaşından küçük olduğu tespit edilmiştir.

Ensest olayının sosyoekonomik düzeyi düşük ailelerde daha fazla bildirildiği iddia edilmektedir. Çalışmamızda saldırganlarla % 94 ünün okumamış ya da ilkokul mezunu olması ve yaklaşık yarısının işsiz ya da çiftçi olması bu görüşü desteklemektedir. Ancak sosyoekonomik düzeyi yüksek ailelerde ensestin kolay gizlenip açığa çıkmadığı görüşünü destekleyen araştırma sonuçları da vardır (Sadock 1989, Russel 1986).

Ensest ilişkinin tekrarlayan nitelikte olduğu ve uzun yıllar sürebildiği bilinmektedir (Harberview SAC 1980). Çalışmamızda % 58 olguda olayın tekrarladığı görülmüştür. Alkol kötüye kullanımının ensest olayını kolaylaştırıcı rolü olduğu düşünülmektedir (Fox ve Gilbert 1994). Ensest ilişkide bulunan babalarda yüksek oranda alkol kötüye kullanım öyküsü tespit edilmiştir. Olay anında alkollü olma oranı farklı çalışmalarda yaklaşık % 40 olarak bulunmuştur. (Aarens ve ark. 1978, Curtin 1998). Çalışmamızda elde edilen sonuç literatürle uyumludur. Saldırganların bir kısmında ağır ruhsal bozukluk veya zeka düzeyinde gerilik bildiren yayınlar vardır (Furey 1994). Çalışmamızda olguların % 55 inde zeka bölümü 90 in altında bulunmuş % 14 ü ağır ruhsal bozukluk tanısı almıştır. Adliyeye intikal etmiş olaylarda dahi saldırgandaki ruhsal patoloji oranını bu denli düşük oluşu dikkat çekicidir. Sezgin ve Yükselin (Sezgin 1993, Yüksel 1993) çalışmalarında da benzer şekilde ruhsal bozukluk oranının düşük olduğu bildirilmiştir. Saldırganların cezai ehliyetleri konusunda Sezgin'in (Sezgin 1993) araştırmasında birer olgu, çalışmamızda ise üçer olgunun 46. ve 47. maddelerden yararlanması konusunda rapor düzenlenmiştir. Bu sonuçlar ensest ilişkiye giren kişilerde ağır ruhsal bozukluk olması gerektiği gibi toplumda yaygın bir düşüncenin doğru olmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Aarens M, Cameron T, Roizen J et all Alcohol casualties and crime Berkeley CA Socual Researc Gruop 1978
- Browne A, Finkelhor D Impact of child sexual abuse: a review of research Psychol. Bull. 99: 66-77 1986
- Curtin F, Niveau G J Psychosocial profile of Swiss sexual offenders. Forensic Sci Jul;43(4):755-9 1998
- Finkel KC Sexual abuse and incest Can Family Physicians 40: 935- 944 1994
- Furey EM Sexual abuse of adults with mental retardation: who and where. Ment Retard Jun;32(3):173-80 1994
- Fox KM, Gilbert BO The interpersonal and psychological

- functioning of women who experienced childhood physical abuse, incest, and parental alcoholism. *Child Abuse Negl* Oct;18(10):849-58 1994
- Harborview Sexual Assault Center: Responce to violence and Sexual abuse in the family Washington DC Center for Women's Policy studies 1980
- Peirce RL, Peirce LH Analysis of sexual abuse hotline report *Child Abuse Neglect* 9:37-45 1985
- Roshenfield A Incidence of a history of incest in 18 female psychiatric patients *AM J Psychiatry* 136: 791-795 1979
- Russel D The incidence and prevelance of interfamilial and extrafamilial sexual abuse of famela children *Child Abuse & Neglect* 7: 133-136 1983
- Russel D The secret trauma:incest in the lives of girls and women New York NY Basic Books 1986
- Sadock VA Rape spouse abuse and incest. In: *Comprehensive Text Book Of Psychiatry* V 1 Kaplan L, Sadock J 1096-1104 Williams&Wilkins Baltimore 1989
- Sariola H, Uutela A The prevalence and context of incest abuse in Finland. *Child Abuse & Negl* 20(9):843-850 1996
- Sezgin AU Ensestin psikososyal ve adli yönden incelenmesi yüksek lisans tezi İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler A.B.D İstanbul 1993
- Sgroi S Handbook of clinical intervention in child sexual abuse Lexington MA Lexington Books 1982
- Sharfman MA, Clark RW Delinquent adolescent girls: residential treatment in a municipal hospital setting *Arch General Psychiatry* 17:441-447 1967
- Teegan F Çocukların cinsel kötü kullanımı *Nöropsikiyatri Arşivi* 28; 2-4:65-72 1991
- Yüksel Ş Sexual abuse of children cases from Turkey Health hazars of organized violence in children 12-14 Feb London 1993